Kristdemokraterna

MOTION
2026-01-27

Motion av Samuel Klippfalk (KD) om att utveckla vården för ME/CFS

I samband med vänsterstyrets beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden i februari 2023 om att lägga ner vårdval smärta uttryckte Kristdemokraterna en oro för patientsäkerhetsrisker för exempelvis patienter med diagnosen ME/CFS. Den korta tidsramen har gjort att mottagningen på Karolinska Universitetssjukhuset inte har kunnat bygga upp sin verksamhet i tid och primärvården har inte heller fått tillräckligt med resurser eller kunskapsunderlag för att klara det ökade åtagandet. Sammantaget har det lett till att Kristdemokraternas farhågor besannats, nämligen att patienter fallit mellan stolarna.

Det är beklagligt att vänsterstyret sviker såväl patientgruppen som sjukvården vid överförflyttning av vården, eftersom man inte ger dem tillräckliga förutsättningar. Patienter med ME/CFS och anhöriga har vid flera tillfällen demonstrerat utanför landstingshuset, i hopp om en bättre vård. Även patientnämnden har i sitt principärende till hälso- och sjukvårdsnämnden ställt krav på förbättringar i ME/CFS-vården. Ärendets återföring godkändes av patientnämnden i april 2025. Trots detta vittnar patientgruppen alltjämt i januari 2026 om att de inte får adekvat vård.

I hälso- och sjukvårdsnämndens svar på principärendet framgår att man genom *att överta vården i egen regi säkrade tillgång till vård för patientgruppen. Ytterligare en anledning att avveckla tilläggsuppdraget är att placera diagnosen i ett större sammanhang och tillgängliggöra de resurser som finns att tillgå på sjukhus, som systematisk uppföljning och utvärdering. Med större tillgång till flera specialiteter ökar möjligheterna att omhänderta patienter utifrån symtom snarare än diagnos.*

Ambitionen låter fin, men är långt ifrån verklighet. Mottagningen postinfektiösa sjukdomar är fortfarande under uppbyggnad och har långa köer. Cirka 90% av de remisser som inkommer till mottagningen bedöms inte falla inom ramen för mottagningens uppdrag och hänvisas tillbaka till remittent, oftast primärvården. Om de patienterna sedan slutligen får vård i primärvården är osäkert och behöver följas upp av Hälso- och sjukvårdsnämnden för att säkerställa att vården för denna patientgrupp utvecklas. De patienter som bedöms falla inom ramen för att få besöka mottagningen får vänta i månader innan de tas emot på postinfektiösa mottagningen.

I hälso- och sjukvårdsnämndens tjänsteutlåtande lyfts även att det *finns planer för forskningsprojekt som ska bidra till ett utöka kunskapen om ME/CFS och möjligheter till behandling*. Detta arbete behöver tas vidare

och Hälso- och sjukvårdsnämnden bör därför inleda en dialog med Karolinska Universitetssjukhuset med syftet att snarast möjliggöra för mottagningen för postinfektiösa sjukdomar att kunna bedriva klinisk forskning i syfte att stärka ett evidensbaserat medicinskt omhändertagande av patienter som lider av MS/CFS. I det uppdraget bör även möjligheten att ta emot patienter för behandling i slutenvård undersökas, något som verksamhetsansvariga också har efterfrågat.

Kristdemokraterna menar också att det finns ett behov av att lyfta den postinfektiösa mottagningens stödjande roll för övriga vården. Vi uppfattar uppdraget som otydligt idag och vänsterstyrets plan om en utredningsenhet med konsultationsuppdrag räcker inte för att omhänderta patientgruppen på bästa sätt. Det blir tydligt när man lyssnar till vad vårdprofessionen, patienter och anhöriga framför. För att primärvården ska stå bättre rustade att ta hand om patientgruppen ME/CFS behövs det ett tydligare uppdrag kring kompetensutveckling och utbildning. Region Stockholm behöver också ett samlat kunskapscenter för ME/CFS, för att stärka vården i regionen och att kunna verka för evidensbaserad utveckling på både regional och nationell nivå.

De med svårast besvär av ME/CFS kan vara sängliggande mer än 20 timmar om dygnet. De har svårt att ta sig till vården och blir därmed till slut utan vård. Detta ger inte en jämlik vård utifrån behovsprincipen. I svåra fall bör därför specialistvård och diagnosticering kunna ske i hemmet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi Regionfullmäktige att besluta följande:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att säkerställa att vård ges efter behov för de patienter med ME/CFS som inte ryms inom mottagningen för postinfektiösa sjukdomars uppdrag.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att inleda en dialog med Karolinska Universitetssjukhuset med syftet att snarast möjliggöra för mottagningen för postinfektiösa sjukdomar att kunna bedriva klinisk forskning i syfte att stärka ett evidensbaserat medicinskt omhändertagande av patienter som lider av MS/CFS.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att utveckla kompetensförsörjning och utbildning kring ME/CFS för primärvården.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna för att inrätta ett kunskapscentrum kring ME/CFS.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att utreda möjlighet specialistvård och diagnosticering i hemmet för de svårast sjuka patienterna med ME/CFS.

Samuel Klippfalk
Kristdemokraterna